

runách rakouských, nýbrž československých a to bez ohledu na změnu v jejich vnitřní hodnotě.

Čís. 4631.

Zápůjčku, poskytnutou rak. uh. bankou před měnovou rozlukou na lombard válečných půjček, jest zaplatiti v Kč. Lhostejno, že úmysl stran při sjednávání zápůjčky se nesl k tomu, by byla úrokována a splacena z výtěžku válečných půjček.

(Rozh. ze dne 4. února 1925, Rv I 1888/24.)

Žalobě Bankovního úřadu ministerstva financí na zaplacení zápůjčky, poskytnuté Rakousko-uherskou bankou na lombard válečných půjček, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

V dovolání setrvává žalovaný již jen na námitkách, že jest oprávněn platiti v neolkovaných bankovkách Rakousko-uherské banky a že doslov dluhopisu nevyjadřuje skutečné vůle stran při poskytnutí zápůjčky. Také tyto dvě námitky byly nižšími soudy právem zamítnuty. Není správným tvrzení žalovaného, že okolkování bankovek bylo provedeno pod tou jedinou sankcí, že neolkované bankovky přestanou býti zákonným platidlem. Podle Šu 2 nařízení min. fin. ze dne 25. února 1919, čís. 86 sb. z. a n. musily býti okolkovány všechny bankovky, které obíhaly na území československého státu, přestoupení tohoto předpisu bylo trestným podle Šu 13 téhož nařízení. Podle Šu 2 vládního nařízení čís. 311/1919 sb. z. a n. byl dovoz neolkovaných bankovek do území československého státu zakázán. Vzhledem k těmto předpisům nelze vůbec seznati, jakým zákonem dovoleným způsobem by si žalovaný mohl opatřiti neolkované bankovky, potřebné ku zaplacení zažalované pohledávky, a jest dotyčná jeho námitka vlastně bezpředmětnou. Jeho úsilí, dokázati ze čl. 58 a 89 statutu Rakousko-uherské banky a z Šu 990 obč. zák., že Rakousko-uherská banka byla povinna i po osamostatnění se československé měny přijati placení v neolkovaných bankovkách, rozbíjí se mimo to o předpis Šu 6 měnového zákona čís. 187/1919 sb. z. a n., že závazky, znějící na koruny rakousko-uherské měny, které jsou splatny v oblasti československého státu, se platí v korunách československých v poměru jedna ku jedné. Předpis ten jest bezpodmínečným a platil i pro Rakousko-uherskou banku. Citované články jejich stanov byly jím změněny. Podle Šu 4 cit. měnového zákona nenastala sice v poměru banky k bankovkám, jí vydaným, žádná změna, banka byla i nadále povinna přijímati placení ve svých bankovkách, ale podle Šu 6 cit. zák. pouze v bankovkách okolkovaných. Toto ustanovení bylo přirozeným, nutným a zamýšleným důsledkem měnové rozluky. Poskytnutím zažalované zápůjčky 30.000 korun bylo vydáno stejné množství bankovek do oběhu na území československém s tím určením, by se při zaplacení zápůjčky vrátily z oběhu do pokladny Rakousko-

uherské banky. Zápůjčka byla obchodní úhradou bankovek, daných do oběhu a z toho důvodu později převzata Československou vládou. Kdyby po okolkování bankovek, obíhajících v Československu, byla zápůjčka zaplacená nekolkovanými bankovkami, tedy bankovkami, jež před měnovou rozlukou buď vůbec ještě nebyly ani vydány neb obíhaly mimo zdejší státní území, ztratilo by 30.000 Kč okolkovaných bankovek a stejné množství státovek, jež místo nich později dány byly do oběhu, obchodní úhradu a zůstalo by i po zaplacení zápůjčky na účet a ke škodě Československého státu v oběhu. Žalovaný byl povinen již Rakousko-uherské bance platiti v korunách československých a musí platiti v nich i žalujícímu Bankovnímu úřadu jako nástupci uvedené banky. Bezdůvodná jest i druhá námitka, totiž, že skutečnou srovnalou vůlí stran při smlouvě o zápůjčku bylo, že zápůjčka bude i úrokována i zaplacená ze zastavené válečné půjčky. Lze důvodně pochybovati o tom, že žalovaný sám ještě 16. prosince 1918, kdy byla zápůjčka poskytnuta, věřil ve splnění slibů učiněných rakouskými vládami při upisování válečných půjček. I kdyby tomu tak bylo, nelze ztotožňovati Rakousko-uherskou banku s vládou bývalého Rakouska, a podmínky zápůjčky, poskytnuté bankou proti zástavě válečných půjček, se sliby učiněnými vládou při upisování válečných půjček. Rakousko-uherská banka směla poskytovat zápůjčky pouze podle svých stanov, jež upisováním válečných půjček zůstaly nedotčeny, tedy za podmínek, otištěných na dlužním listu ze dne 16. prosince 1918, výhody, které poskytovala podle závazků, převzatých vůči rakouské vládě při lombardu válečných půjček, nesměly býti a nebyly s těmito podmínkami v odporu. I závazek ku poskytování uvedených výhod, týkajících se jednak výše zápůjčky až do 75% jmenovité hodnoty válečných půjček, jednak výše úroků, mohl býti Rakousko-uherskou bankou platně převzat jenom na dobu jejího privilegia, jež pominulo 31. prosince 1919, po tomto dnu nemůže se žalovaný ani tohoto závazku dovolávat. Nižší soudy prohlásily proto případné očekávání žalovaného, že zápůjčka bude ze zastavených válečných půjček úrokována a splacena, právem za pouhý motiv, který v dlužním úpisu nedošel výrazu a jest proto pro posouzení smluvního závazku žalovaného nerozhodný (§ 901 obč. zák.).

Čís. 4632.

Na vymáhajícím věřiteli nelze požadovati náhradu škody proto, že vedl exekuci i na věci, dlužníku nenáležící, jevila-li se věřiteli situace tak, že věci, na něž vedl exekuci, dlužníku patří, a mohl-li o tom býti bezelstně přesvědčen.

(Rozh. ze dne 4. února 1925, Rv I 1892/24.)

Žalobkyně domáhala se náhrady škody proto, že žalovaný, veda za jišťovací exekuci proti Michalu R-ovi, zabavil nákladní auto, jež bylo vlastnictvím žalobkyně. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto